

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

25 anys

ACTIVITAT		GR® 175 Ruta del Cister 6a etapa				
Excursionisme		BLANCAFORT – POBLET 2-06-2019				
Responsable	Pep Cunillera (Monitor-Iniciador en excursionisme)	Horari previst		Durada jornada		
Lloc de SORTIDA i ARRIBADA		Anada	Retorn	PREUS:		
Valls	Parada d'autobús ctra. del Pla	7:00 h	2:30 h	Temps aprox.	Consulteu el correu electrònic enviat.	
El Pla de Sta. Maria:	Parada d'autobús de la Fàbrica	7:15 h	2:15 h	Caminar		3 ½ h
Blancafert	Inici caminada	8:05 h		Esmorzar		½ h
L'Espluga Francolí	Possible parada autocar	11:00 h		Visites		1 ½ h
Poblet	Final caminada. Visita Monestir	12:00 h	1:30 h	Autocar		2 h
				Total	7 ½ h	
Característiques caminada						
				Alçada màxima	383 m	
				Alçada mínima	287 m	
				Desnivell etapa	96 m	
				Ascens acumulat	271 m	
				Descens acumulat	211 m	
				DISTÀNCIA	12,1 km	
				DIFICULTAT	Baixa	
Menjar de motxilla						
Autocar a L'Espluga i Poblet						
				EQUIPAMENT RECOMANAT:		
				Calçat i roba adequats, barret, protecció solar, llicència federativa, bastons, aigua, esmorzar i menjar necessari.		
PRESENTACIÓ DE LA RUTA:						
<p>Aquesta etapa serveix d'enllaç entre la Serra del Tallat i les Muntanyes de Prades, travessant el fons planer de la zona central de la Conca. Ens permetrà contemplar i trepitjar l'autèntica zona agrícola de la comarca amb els camps de vinya, de cereals i algunes parades d'oliveres i ametllers. No tindrem la visió d'ocell que ens permetia abastar tota la depressió envoltada de muntanyes, però podrem contemplar de prop la feina de la pagesia per remodelar el terreny i fer-lo productiu. Si fa sol, de ben segur tindrem caloreteta i nosaltres potser no gaudirem de l'aire fresquet ja que, un cop reescalfat, s'enfilirà pels vessants de la muntanya i s'esforçarà en moure compassadament els braços dels esvelts gegants blancs arrengrerats a la carena.</p> <p>Començarem a caminar prop de Blancafert pel camí del Pla d'en Lima que ens permetrà enllaçar de nou amb el GR® 175 sense repetir cap tram de l'última etapa. Els primers quilòmetres transiten per una zona aturonada amb les parades rodejades de bosc i amb la presència del mas de la Clara, en d'altres èpoques amb més vida. Els senyals blancs i vermells ens recordaran que hem de seguir avall, cap al sud per passar la ctra. de l'Espluga i després girar cap a ponent, passar la rasa de les Comes, superar l'AVE, l'autopista, la N-240, el pont del Francolí i entrar a l'Espluga a l'alçada de les 17 fonts.</p> <p>Seguirem alguns carrers de la part històrica i sortirem del poble per la ctra. de les Masies per trobar el camí que ens portarà fins a tocar la muralla nord del monestir que haurem de resseguir fins a les portes d'entrada al recinte de Poblet orientades a ponent.</p> <p>La visita guiada ens permetrà copsar la importància d'aquest cenobi per la Conca de Barberà i pel país sencer.</p>						
CONFIRMAR L'ASSISTÈNCIA ABANS DEL :		Dijous		30 de maig del 2019		

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

DESTINATARIS DE L'ACTIVITAT: Activitat destinada a practicants habituals d'excursionisme, amb l'habilitat necessària per vèncer els obstacles del camí. És obligatori per a tots els assistents disposar de llicència anual de la FEEC en vigor (mínima la de tipus A) o l'assegurança temporal que cal demanar a l'entitat en el moment d'inscriure's.

Els **menors d'edat** han d'anar acompanyats per pares, tutors o adults degudament autoritzats, i haver complimentat la fitxa corresponent en el moment de la inscripció.

Els participants hauran d'ajustar-se a les indicacions del responsable o dels membres de la Junta de l'entitat.

RISCOS ESPECÍFICS: La pràctica de l'activitat sense les condicions de forma o l'equipament adequat pot provocar lesions personals o a tercers, i augmenta els riscos inherents de qualsevol activitat realitzada en el medi natural.

LA JUNTA DE L'ENTITAT: Tots els canvis en l'itinerari, l'horari o en l'organització de la sortida són responsabilitat exclusiva dels membres de la Junta que hauran de prendre les mesures que creguin oportunes pel bon desenvolupament de l'activitat. El C. E. La Xiruca Foradada disposa d'una assegurança de Responsabilitat Civil que dona cobertura a aquesta activitat.

MESURES MEDIAMBIENTALS: Comporteu-vos de manera cívica amb la natura, la resta de participants, els responsables de l'activitat, el patrimoni privat i públic per on passi el recorregut de l'activitat. No tireu deixalles, emporteu-vos-les a casa.

PLA D'EMERGÈNCIA: Avisar a algun membre de la Junta que en cas de necessitat telefonarà al 112. Seguir les indicacions de les autoritats competents.

Informació

L'Espluga de Francolí

El nom de la vila prové del llatí spelunca ("cova"), mot amb què ja era coneguda al segle XI, en referència a les nombroses balmes i cavitats dels voltants de la vila, entre les quals la cova de la Font Major, per on discorre sota terra el riu Francolí. Aquesta cova va ser descoberta per casualitat el 1853.

El municipi és a l'extrem sud-oriental de la comarca, entre la serra del Tallat al nord, al límit amb les

Garrigues i l'Urgell, i les cingleres del bosc de Poblet i la Pena, de les muntanyes de Prades, al sud; entremig, la plana i el barranc del Reguer, amb camps de conreu i vinyes. Limita al nord amb Fullella (Les Garrigues), Vallbona de les Monges (l'Urgell) i Senan; a llevant amb Blancafort, la Guàrdia dels Prats i Montblanc; al sud amb Rojals i a ponent amb Vimbodí i Poblet.

El terme és travessat pel riu Francolí, que s'origina a la Font Major de l'Espluga, a la confluència dels rius Sec i Milans.

La majoria de la població es concentra a la vila de l'Espluga de Francolí. També hi ha el nucli balneari de les Masies, a 2 km al sud de l'Espluga. A l'extrem sud del municipi hi ha el santuari de la Santíssima Trinitat. Al 2018 hi havia censades 3742 persones.

La vila de l'Espluga es va originar al voltant d'un castell que Ponç Hug de Cervera va bastir damunt un turó al segle XI. Més endavant el castell va passar a dependre de Poblet i dels templers, a mitjan segle XIII; la part baixa del poble estava sota la jurisdicció dels hospitalers, que hi van establir la comanda de l'Espluga de Francolí i que van adquirir tota la senyoria el 1312, any de l'extinció de l'orde dels Templers.

Les Coves de l'Espluga són unes cavitats naturals utilitzades pels humans des del paleolític. El museu que hi ha dins la Cova Museu de la Font Major permet conèixer com era la vida a la prehistòria, mitjançant projeccions sobre les parets de les roques i d'escenes de teatre virtual, tant del descobriment de la cova com de les activitats que s'hi realitzaven. A l'exterior de la cavitat s'hi troba una recreació d'un poblat neolític a escala real. A les Coves també s'hi fan rutes d'aventura.

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

El Museu de la Vida Rural és el museu de la Fundació Carulla. Lluís Carulla i Canals va crear aquest museu etnogràfic de la pagesia el 1988 a la casa pairal de la família Carulla, i hi va aportar la col·lecció d'estris i eines del camp en procés de desaparició que havia anat recollint. Vint anys després de l'obertura, l'arquitecte Dani Freixes va dur a terme un important projecte d'ampliació i modernització; i, actualment, consta de tres edificis amb col·leccions visitables i un hort. És un recorregut pel món de la pagesia catalana des de principis del segle XX fins a principis de segle XXI, posant èmfasi en el canvi en la vida i en la concepció del món rural que des de mitjans del segle XX ha produït la industrialització i mecanització massives del camp català.

La Fassina Balanyà és una antiga destil·leria d'aiguardent de la dècada de 1830. A través de la maquinària antiga i restaurada s'explica el procés productiu per l'obtenció d'aiguardent i derivats a partir de la brisa del raïm. Forma part del Sistema Territorial del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.

El Celler Cooperatiu d'estil modernista, el més antic de Catalunya, impulsat per l'agrorista Josep Maria Rendé i Ventosa, és una obra de 1913 de Pere Domènech i Roura, que va seguir el projecte del seu pare, Lluís Domènech i Montaner, basat en el gòtic català. Actualment s'hi allotja el Museu del Vi.

L'Antic Hospital, de l'orde de Sant Joan, va ser fundat pels cavallers hospitalers tot i que l'edifici actual, gòtic, data del segle XIV. Actualment, l'edifici acull diverses entitats i serveis.

L'església vella de Sant Miquel, del segle XIII, és de transició entre el romànic i el gòtic. El 1837, sota les escales de l'església, s'hi van amagar les restes dels reis catalans que havien estat profanades al monestir de Poblet. Incendiada el 1873 durant la Tercera Guerra Carlina, es va construir a la mateixa plaça l'església nova, d'estil neoclàssic, aprofitant les pedres de l'antic castell.

El Casal de l'Espluga, obert el 1962, també sota el mecenatge de Lluís Carulla. És el centre de tot un conjunt de serveis com ara hotel, parc infantil, pavelló poliesportiu, escola de música, auditori, teatre, etc.

L'activitat econòmica del municipi depèn de l'agricultura, el comerç, el turisme i la indústria. Els conreus més importants són la vinya, els cereals (blat i ordi), les ametlles i l'oliva, i també hi ha algunes granges d'aviram i porcí.

El reclam turístic del monestir de Poblet ha fet de l'Espluga un important nucli de serveis culturals, d'hostaleria, de restauració i de lleure, que complementen els atractius propis del terme.

Els dilluns i divendres al matí hi ha mercat. La fira de la vila (que hi té lloc el darrer diumenge de gener), documentada des del 1565, aglutina l'oferta comarcal, i ha derivat dels seus orígens agrícoles i ramaders a aspectes més comercials i de serveis. També és remarkable la mostra vitivinícola i de productes agraris que se celebra al setembre, durant la Festa de la Verema.

Els dolços típics del poble són els carquinyolis i les galetes triangulars (vanos).

(Wikipèdia. Foto internet)

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

Monestir de Poblet

Monestir de l'orde del Cister situat al peu de les muntanyes de Prades, a la Conca de Barberà. Poblet constitueix un impressionant conjunt arquitectònic i es pot comptar entre els conjunts monàstics més importants d'Europa, essent de fet, el conjunt monàstic habitat més gran del continent europeu. Des de l'edat mitjana és un important referent simbòlic dels països de l'antiga Corona d'Aragó.

Pertany civilment al terme municipal de Vimbodí i Poblet i eclesiàsticament a la parròquia de Sant Miquel de l'Espluga de Francolí (de l'arxidiòcesi de Tarragona).

Inicis. El Reial Monestir de Poblet va ser fundat el 18 d'agost de 1150, quan Ramon Berenguer IV, un cop enllestida la conquesta de Lleida als sarraïns, va donar a l'abadia de Fontfreda unes terres de la Conca de Barberà, perquè hi establissin un monestir cistercenc. Aquesta donació tenia una finalitat doble: una espiritual (crear un focus de cristianització en terres conquerides als sarraïns) i una econòmica (conrear terres ermes i abandonades). El nou monestir havia de ser un lloc de treball i oració. Per tant, l'any 1151 un petit grup de monjos va arribar a Poblet i el 1153, un cop conquerits els últims reductes sarraïns de Prades i Siurana de Prades, dotze monjos van prendre possessió de les terres. S'acabava d'establir la comunitat. La nova comunitat van començar la construcció de l'església, que seguint la tradició mariana de l'Orde, va ser consagrada a Santa Maria.

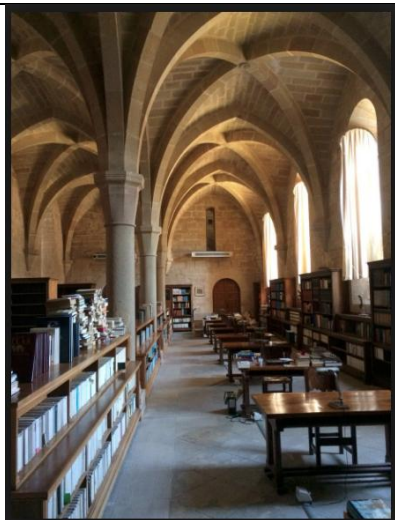
El patrimoni inicial del monestir es va incrementar amb noves donacions del mateix Ramon Berenguer IV, així com d'hisendats i senyors que cedien béns i terres a la comunitat a canvi de ser considerats "familiars" del monestir, participar dels béns espirituals i ser-hi enterrats.

Creixement. Al llarg dels segles, Poblet fou un important nucli de poder temporal, protegit tant pels reis de la Corona d'Aragó, com pels nobles catalans. Des del regnat de Pere el Cerimoniós i durant els segles XIV i XV esdevingué el panteó reial dels sobirans de la Corona d'Aragó, tot i que també acull les tombes d'alguns monarques anteriors, d'altres individus de la família reial i de diferents llinatges nobiliaris.

Va actuar com un potent senyor feudal fins a la fi de l'Antic Règim; exageradament, però també significativament, es deia que el seu abat podia desplaçar-se des dels Pirineus fins a València sense sortir dels propis dominis. En efecte, gràcies a les donacions de reis i nobles, en el seu moment de màxima esplendor (segles XIV i XV) el senyoriu de Poblet va arribar a ésser el més extens de Catalunya, després del dels ducs de Cardona. Inclou sis baronies (l'Abadiat, Prenafeta, la Segarra, L'Urgell, Algerri, les Garrigues i la de Quart de Poblet a València), trenta-quatre pobles i trenta-set llogarrets, diverses granges i cinc priorats, així com beneficis en diverses esglésies. A més inclou drets de pastura per als ramats a la Cerdanya i el Berguedà, i de pesca a Empúries i a l'estany de la Pineda, a prop de Salou (aquest darrer dret és important, si tenim en compte l'abstinència de carn de l'Orde), i la facultat per nomenar batlles d'una desena de viles. A més, els abats Juan Payo

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

Coello i Francesc Oliver de Boteller foren presidents de la Generalitat als segles XV i XVI.

Poblet també va ser un focus de cultura, amb una rica biblioteca, engrandida pels monarques i pels ducs de Cardona (Pere Antoni d'Aragó), i un escriptori per a la còpia de llibres. D'entre els volums que van sortir-hi destaca el manuscrit més antic dels conservats de la Crònica de Jaume I, fet copiar per l'abat Copons el 1343.

Decadència. Durant la Guerra de Successió a principis del XVIII, Poblet va recolzar el pretendent de la casa d'Habsburg, davant la por a l'absolutisme dels Borbons francesos. Una vegada l'aspirant Borbó va ser coronat rei amb el nom de Felip V, el cenobi va passar per una situació delicada.

El s. XIX va ser molt convuls. El 1809 el monestir fou saquejat pels francesos i el 1811 confiscat, però el 1813 els monjos s'hi van poder reinstal·lar. Durant el Trienni Liberal (1820-1823), els anticlericals saquejaren el monestir, que va quedar considerablement danyat, i es van cremar els altars, el cor del segle XVI, l'orgue, les sagristies, l'aixovar sagrat, les imatges i els bancs de fusta; les tombes reials, en canvi, es van respectar. El Palau de l'Abat Copons i les granges dependents del monestir van ser saquejades.

La fi del període anticlerical del Trienni i l'inici de la Primera Guerra Carlina, el 1834, van culminar amb nous atacs als béns de l'Església, que havia pres partit en bloc pels carlins. Poblet no fou una excepció. El 1835 es produí l'exclaustració dels cinquanta monjos, onze conversos i onze novicis de Poblet i la venda de totes les seves propietats. El monestir va passar a mans de l'Estat i va restar abandonat a mans de saquejadors i destructors que van buscar els tresors que creien amagats pels monjos al monestir. Van esbotzar els sarcòfags reials a la recerca de les suposades joies i van quedar escampades pel terra de l'església les despulles de Jaume I, Pere el Cerimoniós, Joan I i les esposes d'aquests últims. Altres tombes també van ser obertes, però els cossos no van ser extrets dels sarcòfags. Fins dos anys més tard (1837) no va ser concedit permís al rector de l'Espluga de Francolí, Antoni Serret, per recollir les restes escampades dels monarques. Ell i els seus col·laboradors les van embolicar i les van traslladar en carro fins a l'església de l'Espluga, on es guardaren juntament amb les d'una vintena més de membres de la casa reial d'Aragó. El 1841, davant l'espoli i saqueig imparabile de Poblet, principalment per la gent dels pobles del voltant, Josep Criviller i Mn. Serret van rescatar els cossos que encara descansaven a les tombes, entre els quals els d'Alfons el Cast i Ferran d'Antequera. L'ajuntament de l'Espluga de Francolí va decidir col·locar les restes en caixes; les de Jaume I foren dipositades en una caixa de fusta de noguera i la resta en set caixes de pi. La ciutat de València va intentar aconseguir la custòdia de les despulles de Jaume I, però el 1843 van ser traslladades a la catedral de Tarragona, on es construí un monument funerari per al Conqueridor.

El monestir va ser saquejat a consciència, convertit en pedrera dels pobles pròxims i a mercè de qualsevol que s'hi acostés. La Comissió de Monuments de la Província de Tarragona, organisme responsable del monestir des del 1857, no va millorar-ne la situació, car la rapinya va ser emparada pel funcionariat local i pel mateix governador civil, arribant-se a donar llicències per a la recerca de suposats tresors amagats pels mon-

situació, car la rapinya va ser emparada pel funcionariat local i pel mateix governador civil, arribant-se a donar llicències per a la recerca de suposats tresors amagats pels mon-

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

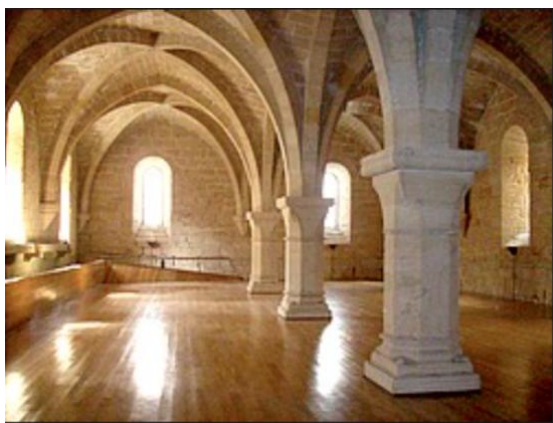
jos; llegendes facilitades per l'antic esplendor del cenobi. Els governs espanyols es van mostrar greument negligents amb la protecció del monument, a diferència del que es va fer amb altres panteons reials castellans.

Restauració. Poblet fou declarat Monument Nacional pel Govern Espanyol l'any 1921, després de la visita del Rei Alfons XIII, que, referint-se a l'estat de conservació del monestir, va declarar que era "una vergonya nacional" i es va comprometre a promoure'n la restauració.

Poblet va viure en aquesta situació de protecció incerta durant gairebé un segle, amb obres de consolidació i poc més. Però el clam pel redreç d'aquest estat de coses, com a símbol històric i nacional que era el cenobi, va ser creixent entre una part de la intel·lectualitat, fins que el 1930 començà la restauració en ferm amb el patrocini del Patronat de Poblet, presidit per Eduard Toda i Güell, autèntica ànima de la recuperació del monestir. El 1935 van tornar a Poblet les suposades restes mortals del príncep Carles de Viana.

El 1940, després de llargues negociacions interrompudes per la Guerra civil, s'hi va reinstal·lar una comunitat de monjos cistercencs, els primers des de feia 105 anys. El 1945 es creà la Germandat de Poblet, per part del pare Bernat Morgades, i, finalment, les despulles de Jaume el Conqueridor i dels altres monarques van retornar-hi el 4 de juny de 1952, després de la restauració dels sepulcres efectuada per Frederic Marès sota patrocini del govern espanyol.

La dictadura franquista va explotar aquesta restauració, fins al punt que el mateix Franco va presidir la cerimònia de retorn de les despulles reials, i va atreure per això l'atenció dels grups de la resistència antifeixista, que van intentar infructuosament emparar-se de les despulles de Jaume I, amb la intenció de dipositar-les al monestir nord-català de Sant Miquel de Cuixà com a protesta.

El 1991 va ser declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. El 2005 rebé la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya "per l'important paper que ha tingut en la història de Catalunya a partir del segle XII, quan, amb la implantació de l'Orde del Cister, es configurà com un dels actius espirituals de la Corona d'Aragó, de les tombes reials de la qual el monestir és la seu principal. L'adscripció a la Ruta

del Cister constitueix avui un dels referents del turisme cultural".

Els reconeixements recents, coronen un llarg procés de restauració, que ha continuat sense pausa fins a recuperar pràcticament totes les instal·lacions.

(Wikipèdia. Fotos internet)

